

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๐

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๐/๒๕๖๐

วันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

เรื่อง นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ และนางสาวรสนา โคตติระกุล (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ และนางสาวรสนา โคตติระกุล (ผู้ร้อง) อ้างว่าตนได้รับความเดือดร้อนเสียหายเพราะถูกละเมิดสิทธิ และเสรีภาพด้วยเหตุแห่งการกระทำของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เลขานุการคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) ในการตราร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภานิติบัญญัติ แห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีมติเสียงข้างมากเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ต่อมาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้มีหนังสือถึงเลขานุการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้ เป็นกฎหมายต่อไป การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่คำนึงถึงหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง ทำให้ผู้ร้องทั้งสองต้องเสื่อมเสียสิทธิ

ที่จะได้เสนอความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรากฎหมาย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สองและวาระที่สาม และลงมติโดยเสียงข้างมากเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงส่วนราชการแจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและเสนอกฎหมายตามมาตรา ๑๗ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ต่อมาวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ผู้ร้องอ้างว่าร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. อยู่ในระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนที่ ๓ คือขั้นตอนการตรากฎหมาย โดยจะเริ่มเมื่อนายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และสิ้นสุดขั้นตอนนี้หากพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ดังนั้น ก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ถือว่าอยู่ในฐานะเป็นร่างกฎหมายและเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง จึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบ ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน โดยมาตรา ๑๗ วรรคสอง ได้กำหนดเงื่อนไขเวลาในกระบวนการจัดทำกฎหมายไว้ว่าจะต้องทำก่อนตรากฎหมายทุกฉบับ ซึ่งนอกจากจะต้องเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ให้ประชาชนได้รับทราบแล้ว ยังต้องนำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นมาประกอบการพิจารณาในทุกขั้นตอนด้วย โดยเหตุผลดังกล่าวการกระทำนับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นมาจนถึงเวลานำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น ประชาชนได้ถูกละเมิดสิทธิในการแสดงความคิดเห็น เสียสิทธิในการรับทราบผล และไม่มีการนำผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการวิเคราะห์นั้นมาประกอบการพิจารณา

- ๓ -

ก่อนตรากฎหมาย การดำเนินการตราร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง นอกจากนี้ การที่คณะรัฐมนตรีมิได้ให้ความสำคัญแก่การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๑๗ และการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการลงมติวาระที่สองและวาระที่สามให้แล้วเสร็จก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรมและไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) “การกระทำ” ของผู้ถูกร้องกับพวกในการนำร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕

(๒) การพิจารณาลงมติเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นการลงมติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕

(๓) ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๔ (๑) (๓) และ (๔)

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องนี้ต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ความหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีและผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่ อันเป็นกรณีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ซึ่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘ ประกอบมาตรา ๒๖๓ ได้บัญญัติกระบวนการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นดังกล่าวต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยหรือให้นายกรัฐมนตรีส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ได้ และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

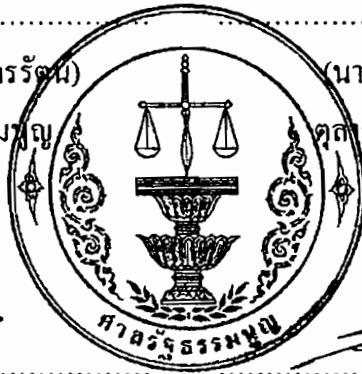
(คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๖๐)

(นายจรยุทธ์ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

